

Gimmi Olsen og Karina Lassen framman fyri húsunum á Stangarvegi 128 í Klaksvík

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

– Fólk ganga, tey, ið ikki hava asnavogn. Og øll hava sína uppgávu. Dreingirnir mugu eitt nú út at finna brenni, so mamman kann matgera, sigur Gimmi Olsen.

Tað er smáligt við pengum, burtursæð frá teimum, ið hava limir í familjuni í øðrum londum í Europa og kunnu senda pengar heim til Mali.

– Har eru tey siðbundnu fakini. Har er ein garvari, sum garvar skinn og ger eitt nú pungar, sum fólk bera um hálsin, fyri at halda óndum andum burtur. Teir gera eisini skótoy og klædnapløgg. So hevur tú smiðin, sum fólk heita á, tá okkurt skal gerast, og tú hevur familjuna, sum syngur, tá brúdleyp er ella jarðarferðir. So fáa tey eitt oyra fyri tað, ella verða goldin á annan hátt, sigur Karina Lassen.

Ein annar liviháttur er hjá teimum, sum hava ásin, og kunnu koyra viðføri ella um okkurt skal flytast.

Hungursneyð

Fólkið í bushini etur fyri tað mesta tað, ið tey sjálvi dyrka.

– Tað regnar ikki ein dropi frá oktober til juni, men frá juni til oktober regnar nakað, og tá royna tey at dyrka mais, pianøtur ella ris av onkrum slag, sigur Gimmi Olsen.

Men í fjør kom einki regn í regntíðini, og tí kom heldur einki upp.

– So tað var rættilig hungursneyð, tá vit komu aftur í september í fjør, sigur Gimmi Olsen.

Tá var nógv neyðhjálp send til landið, eisini úr Føroyum.

– Tað vóru kommunurnar har, soleiðis sum tað er skipað, ið býtti hesa neyðhjálpin út í samráð við okkum soleiðis, at tey, ið vóru ringast fyri, fingi, sigur Gimmi Olsen.

Men hóast hungursneyð og lítið av pengum um hendurnar á fólki, skortar ikki upp á handlar.

– Sjálvst í tí lítlu byggni, har vit vóru,

eru fleiri handlar. Eg haldi at tað eru einir seks handlar, sum allir selja tað sama, fyri tað mesta kryddariir, sigarettir og tendstikkar og te. Kinesiskt te, tey kalla, tí tað drekka tey fleiri ferðir um dagin. Og so eru tað tey, ið ferðast runt á súklum og selja alt møguligt, sigur Gimmi Olsen.

Frakland legði upp í

Fyri at venda aftur til borgarakríggið so var tað ein óskrivað avtala, at uppreistrarmenninir skuldu halda seg kúrrar fram til september 2013. Men so knappliga 8. januar taka Al-Quaida og uppreistrarmenninir iniciativíð, og teir trumla ríkisher mennirnar undan sær suður eftir.

– Teir tóku seg suður til Severe, og tað søgdu teir longu 8. januar. »Í morgin biðja vit í Severe«, vóru orðini, sigur Gimmi Olsen.

Við øðrum orðum boðaðu teir frá, at teir skuldu biðja friggjadagsbønina í Severe.

– Tað var har, at malisiski herurin hevur sína høvuðsstøð, og har er eisini ein flogvøllur, og høvdu uppreistrarmenninir tikið býin, hevði tað verið eitt verri skil í Mali, sigur Gimmi Olsen.

Men tá var tað, at Frakland legði upp í, serliga saman við Tjad, ið eru vanir við at berjast ímóti Al-Quaida uppi í fjøllunum.

Teir gjørdi eitt risa arbeiði og hildu uppreistrarmonnunum burtur, men nú tykist, sum londini vilja taka seg úr Mali aftur.

– Og hendir tað, kanst tú verða bangin fyri, hvat fer at henda í landinum. Um Al-Quaida fer at leypa á aftur, tað er tað, ið maliar eru bangnir fyri, sigur Gimmi Olsen.

Men tað er vón fyri framman.

– Nú ljóðar, at ST ætlar at senda 11.500 friðarhermenn til Mali. Tað er jú eisini neyðugt at fáa val og annað frá hondini, tí val skuldi eftir røttum

verið ein mánað eftir statskvettið, sigur Karina Lassen.

Hava tey útleverað okkum?

Fólk heima í Føroyum vóru óttafull um tey bæði, og trúðu, at tey vóru mitt í øllum rokanum.

– Men tað vóru vit jú ikki. Tað, sum gjørdi okkum sorgarfull og fekk okkum at tára, var støðan hjá maliska fólkinum. Mali var jú eitt av friðarligstu londunum í heiminum, og vit kundu gera júst sum vit vildu, bara vit gjørdi tað virðiliga, sigur Gimmi Olsen.

Men so hendi tað yvir náttina.

– Hetta var eisini undirstrikað av gíslatøkuni av franskmanninum. Og vit fóru at hugsa um tað, hvørja ferð ein bilur við arabiskt líknandi monnum steðgaði í bygdini. »Man tað nú fara at henda okkum«. Eg minnst einaferð ein bilur steðgaði í bygdini við motorsteðgi, og eg hugsaði, er hetta bara eitt skálkaskjól. Men hann fór so víðari, sigur Gimmi Olsen.

Tað var jú bara at uppspora, hvar hvít fólk vóru, og Gimmi og Karina vóru tey einastu hvítu fólkin í økinum.

– Eg hugsaði ofta, tá eg sá okkara vinir, »hava tit nú uppgivið okkum«. Tí tað var smáligt við pengum, og tí var vandin har, at tey fulu fyri freistingini, sigur Gimmi Olsen.

Soleiðis vóru tankarnir, men kortini vilu tey bæði ikki sleppa sær úr landinum.

– Tað gekk so bert ein góður mánaði frá mánaðarskiftinum november/desember og fram til 8. januar, frá tí vit vórðu flutt fyra tímar longu suður, til vit vórðu biðin um at fara úr landinum, sigur Gimmi Olsen.

Men hetta var so nakað, tey vóru fyrireikað upp á.

– Missiónin hevði sagt, at tá kríggið brestur á, so verða tit tikin úr landinum. Og tað góðtók eg, tí í fjør, tá vit vóru tikin úr landinum í apríl, var eg ógvuliga óður um tað, men nú skilji eg, at

MYNDIR: PRIVATAR

tað snýr seg ikki bara um okkum bæði. Skuldi tað hent, at vit vórðu tikin gíslar, fer eitt stórt apparat í gongd, sum kostar eina rúgvu av pengum, og tað góðtók eg, tá eg fekk tað forklárað, sigur Gimmi Olsen.

Til Aserbadjan

Fyri fyra árum síðani fór Gimmi til Noregs at lesa teologi, og tá tosaðu tey bæði um tað hevði verið nakað at fara út í heim sum trúboðarar.

– Tað tóktist sum eitt gott hugskot, eisini tí, at Karina er sjúkrarøktarfrøðingur. Vit leitaðu so heilt tilvildarlaga upp eina heimasíðu hjá Normisjon, og har var søkt eftir trúboðarum til Mali, sigur Gimmi Olsen.

– Hendan missiónin svaraði ógvuliga væl til okkara egna bakland í kirkjunum í Klaksvík, KFUM&K og Heimamisióinini, og tá Gimmi hartil hevði verið tvey ár í Mali framman undan og eg ein mánað, so tóku vit av, sigur Karina Lassen.

8. januar flýddu tey so inn í Senegal og komu har í samband við ein ættarbólk, ið stavaði frá økinum, har tey høvdu verið útsend í Mali.

– Knappliga fingi vit so 400.000 fólk aftrat, sum vit kundu arbeiða ímillum, sigur Karina Lassen.

Tey komu so heim til Føroya, her tey hava verið eina tíð, men longu týsdagin gongur leiðin avstað aftur.

– Vit hava fingið at vita frá Missiónini, at vit sleppa ikki aftur til Vesturafrika í ár. Hinvegin hava vit fingið mogleikan at verða send út til Aserbadjan, til høvuðsstaðin Baku. So tað er hagar leiðin gongur, sigur Gimmi Olsen.

Tey verða ikki har árið út, men nakað.

– Tey hava brúk fyri ymiskari hjálpi, men vit vita ikki heilt, hvat tað verður, tí tað er ikki so opið land fyri kristnari boðan, sigur Gimmi Olsen.

Og so vóna tey at sleppa aftur til Mali, tá hetta árið er farið.